

УДК 372.881.111.1:378.147:004.738.5:378.126:61:001.891.572

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.87.010>

Лимар Л. В.

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В статті проаналізовані існуючі підходи до формування англomовної комунікативної компетентності різних фахівців в Україні. Показано, що дослідження формування англomовної комунікативної академічної компетентності майбутніх докторів філософії медичного профілю, відсутні. Також зазначено відсутність подібних досліджень при дистанційному навчанні як в системі додипломної, так і післядипломної освіти. В статті запропонована авторська модель формування англomовної комунікативної академічної компетентності майбутніх докторів філософії-медиків та описано її основні блоки: концептуально-цільовий, структурно-змістовий, технологічно-процесуальний та контроль-корекційний. Зазначено, що концептуально-цільовий блок моделі представлений нормативною базою навчання докторів філософії та базою дистанційного навчання у системі післядипломної освіти. Показано зміст структурно-змістового блоку відповідно до авторської структури англomовної комунікативної академічної та медичної фахової компетентності Л.В. Лимар, яка включає когнітивний (власне знання загальної англійської мови, медичної та академічної англійської мови, етики фахової та академічної взаємодії, а також спосіб здобуття всіх цих знань), практичний (представлений практичними умінями і навичками відповідно до когнітивного компонента), та індивідуальний компонент (спосіб проявлення компетентності в залежності від індивідуальних особливостей). Визначено, що технологічно-процесуальний блок представлений взаємодією здобувачів освіти протягом дистанційного навчання, а контроль-корекційний блок включає в собі постійний контроль викладачем академічного прогресу здобувачів. Стаття містить аналіз стану формування англomовної комунікативної академічної компетентності в майбутніх докторів філософії-медиків при їх дистанційному навчанні, включає опис практичних ситуацій та містить шляхи оптимізації кожного компонента моделі.

Ключові слова: англomовна комунікативна компетентність, академічна комунікація, доктори філософії, медики, дистанційне навчання.

Формування англomовної комунікативної компетентності у майбутніх докторів філософії-медиків є однією з головних цілей їх післядипломного навчання. Відповідно до нової парадигми української освіти, компетентність навчання визначає його якість. Починаючи з 2020 року, у зв'язку з медичними карантинними обмеженнями у 2020 та 2021, та військовою агресією Росії проти України в 2022, навчання майбутніх докторів філософії-медиків здійснювалось дистанційно. Корекція навчання та пошук способів вдосконалення формування компетентностей у майбутніх докторів філософії-медиків, зокрема англomовної комунікативної, обумовив необхідність визначення моделі формування такої компетентності, з метою оптимізації процесу підготовки. Необхідність пошуку нових методів оптимізації дистанційного навчання докторів філософії-медиків з метою формування англomовної комунікативної компетентності зумовило вибір теми дослідження.

Мета статті – спираючись на аналіз літературних джерел та особисті дослідження та досвід автора, визначити модель формування англomовної комунікативної академічної компетентності майбутніх докторів філософії-медиків за умов дистанційного навчання та описати її компоненти, з метою оптимізації процесу підготовки майбутніх докторів філософії-медиків

Питання формування комунікативної компетентності вивчалось численними українськими авторами. Так, в своїй роботі О.М. Тур[6] досліджувала формування комунікативної компетентності фахівців з документознавства, Ю.С. Вторнікова – компетентність майбутніх педагогів [3], К.С. Орду [5] та А.О. Варданян [2] – комунікативну компетентність майбутніх лікарів. Автори стверджують, що в розрізі компетентнісного навчання формування комунікативної компетентності так само важливо, як і формування фахової. Формування іншомовної комунікативної компетентності протягом навчання фахівців в Україні для їх подальшої презентації в світовому фаховому суспільстві досліджено О.В. Баб'юк – в сфері туризму [1], Х.І. Цимбровською – в сфері охорони здоров'я [7], та І. Чорною – у майбутніх маркетологів [8]. Проте, аналіз літературних джерел не показав досліджень щодо формування комунікативної компетентності при дистанційному навчанні, що триває вже три роки в українських ЗВО. Наявні моделі формування комунікативної компетентності в роботах О.М. Тур [6], А.О.Варданян [2], О.В. Баб'юк [1], проте дані моделі не включають дистанційну організацію навчання. Окрім цього, відсутні дослідження формування англomовної комунікативної компетентності докторів філософії-медиків, що, на думку автора, є необхідним, для оптимізації підготовки останніх. Автор з 2017 року досліджує формування комунікативної компетентності у майбутніх докторів філософії, з 2020 – дистанційно. Задля перевірки власне авторської методики формування компетентності було сформовано модель: модель англomовної комунікативної компетентності[4] та модель формування такої компетентності. Моделювання із формуванням педагогічної моделі – дієвий педагогічний спосіб перевірки дієвості певного методу (наприклад, модель професійної підготовки). Згідно за Х. Бруфітом [9], модель являє абстрактну структуру, в якій складний об'єкт замінено на більш спрощений, Ю. Вторніковою – модель

показує організацію та функції системи[3], за К. Орду- модель відтворює оригінал на базі структурних компонентів об'єкта, що відтворюється[5]. Моделювання допомагає системно розглянути запропонований метод, у взаємозв'язках з іншими дисциплінами, покомпонентно, у динаміці запровадження, та спрогнозувати можливий розвиток при впровадженні методу.

На підставі проведеного аналізу літератури та власного досвіду автора було виокремлено модель формування англомовної комунікативної академічної компетентності майбутніх докторів філософії-медиків з наступними складовими блоками: *концептуально-цільовим, структурно-змістовим, технологічно-процесуальним та контролью-корекційним.*

Концептуально-цільовий блок моделі представлений, перш за все, нормативною базою навчання докторів філософії та базою дистанційного навчання у системі післядипломної освіти. Згідно до нової концепції підготовки докторів філософії, формування академічної, фахової та комунікативної компетентностей у здобувача є метою такої підготовки. Водночас, конкурентоспроможність українських фахівців на світовому рівні та здатність представляти власні академічні здобутки у світі можливі лише за умови сформованої англомовної комунікативної академічної та (у випадку фахового дослідження) медичної компетентностей. Даний блок регулюється освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівців, програмою підготовки майбутніх докторів філософії, та програмою з дисципліни «Академічна іноземна(англійська) мова». Варто враховувати, що даний блок дотичний не тільки до програми курсу «Академічна англійська мова», але і «Філософія наукового пізнання», «Деонтологія», «Організація наукового дослідження», та низки фахових дисциплін. Водночас, вважаємо некоректним зводити підготовку майбутніх докторів філософії-медиків в межах системи післядипломного навчання до підготовки науковців, адже в межах такої підготовки метою є підготовка не науковця, а доктора філософії(в галузі медичних наук), який може взаємодіяти у різних сферах академічного середовища та проявляти здобути знання, вміння та навички: як викладач чи член академічного персоналу, як лікар чи управлінець, і також як науковець. Визначені цілі англомовної підготовки фахівців-докторів філософії-медиків обумовлюють:

- знання здобувачами загальної, медичної та академічної англійської мови, а також сформовані вміння та навички спілкування на фахові та академічні теми англійською мовою;
- навички здатність здобувача здійснювати англомовну комунікацію (усну, письмову) з фахових та академічних тем у межах визначеного академічного середовища та його високу ефективність при такій комунікації;
- навички здобувача англомовної взаємодії у межах академічного середовища, як онлайн, так і офлайн, та ефективність такої взаємодії;
- сформоване «я академічне» здобувача, яке забезпечує ефективну фахову та академічну взаємодію при комунікації англійською мовою;

Цілі підготовки майбутніх докторів філософії безпосередньо пов'язані з цілями навчання майбутніх докторів, а відтак, – цілями вибору навчання в системі післядипломної освіти. Дані цілі можливо систематизувати на декілька підгруп: матеріально-соціальні цілі (навчання заради отримання вищої зарплати, заради більш високого статусу, отримання бонусів в компанії, а також навчання для забезпечення можливості роботи), та наукові цілі (навчання для проведення та організації дослідження та представлення результатів власного дослідження). Також, аналізуючи мотивацію здобуття англомовної академічної комунікативної компетентності як похідної від мотивації вибору навчання на доктора філософії, варто зазначити, що така мотивація може бути внутрішньою(істинною), коли особа усвідомлює власні цілі, пов'язує таке навчання з подальшим власним розвитком, та зовнішні (нав'язані), коли навчання на доктора філософії є вибором оточуючих, вчителів, друзів, коли особа не впевнена у власній мотивації, або ж за умов, коли ніяке інше навчання не було можливим(також можливий варіант вибору післядипломного навчання з ціллю еміграції чи з ціллю уникнення військової служби для чоловіків).

Нормативна база дистанційної підготовки у закладах вищої та післядипломної освіти, обумовлена епідемічними заходами у 2020–2021рр. та війною України з Росією у 2022 р. визначає необхідність запровадження високоєфективного дистанційного навчання, яке за своїми властивостями буде відповідати навчанню офлайн. В цілому, аналіз літератури показав значну автономію закладів вищої післядипломної освіти у питанні запровадження дистанційного навчання, проте основними вимогами до такого навчання є:

- забезпечення здобувачів освіти матеріалами для підготовки та самостійної роботи;
- постійний висококваліфікований супровід здобувачів викладачами;
- безпосередню взаємодію здобувачів з викладачем, між собою та з академічним середовищем;
- взаємодію здобувачів онлайн чи офлайн, у групі чи індивідуально;
- постійний контроль та корекцію результатів дистанційного навчання;
- дотримання базових принципів дистанційного навчання;

Для визначення даного компонента потрібно сформулювати цілі формування англомовної фахової та академічної комунікативної компетентності майбутніми докторами філософії медиками:

- здобуття знань, та формування вмінь та навичок, необхідних для взаємодії англійською мовою в міжнародному академічному та фаховому середовищі;

- формування академічної «я-концепції» в межах міжнародного фахового та академічного середовища;
- формування уявлення про власне місце в академічному та фаховому міжнародному середовищі;

Хоча мотивація вибору професії є компонентом, який не змінюється (тобто, це фіксація певних прагнень особи в той момент, коли було обрано фах, чи то, у даному випадку, навчання в системі післядипломної освіти на доктора філософії), проте протягом навчання майбутніх докторів філософії можливо скоригувати мотивацію до фахової діяльності, відтак, мотивацію до взаємодії в академічному середовищі, включаючи таку взаємодію англійською мовою, та покращити показники англійської академічної та фахової комунікативної компетентності.

В межах *структурно-змістовного блоку* розглядаємо структуру англійської комунікативної академічної та медичної фахової компетентності, яка, за теорією автора, включає когнітивну (теоретично-навчальну, яка охоплює знання комуніканта загальної, медичної та академічної англійської мови, знання про способи взаємодії англійською, знання про етичні та біоетичні засади комунікації в медичному та академічному суспільстві, а також фактор навчання – знання комуніканта про способи здобуття англійської фахової та академічної комунікативної компетентності та якість його навчання згідно даних способів), практичну (представлену уміннями та навичками англійської комунікації у фаховому та академічному середовищі), та індивідуальну (яка становить реалізацію комунікантом наявних знань, вмій та навичок англійської комунікації в фаховому медичному та академічному суспільстві, що залежить від індивідуальних факторів: інтровертованості чи екстравертованості особи, комунікативної настанови, вибору комунікативних стратегій, ступеню самоконтролю та саморефлексії, тощо). Дані показники частково формуються на етапі додипломного навчання (здобуття англійської компетентності протягом додипломної чи шкільної освіти, самоосвіти, а також здобуття англійської фахової медичної компетентності протягом додипломної фахової медичної освіти), післядипломного навчання на доктора філософії (здобуття англійської академічної компетентності та поглиблення англійської фахової медичної компетентності, адже вивчення курсів «Англійська мова» та «Фахова англійська мова» на 1-2 курсах медичних ЗВО, коли здобувачі освіти тільки починають вивчати теоретичні медичні дисципліни з відривом від практики в палатах, не сприяє формуванню англійської фахової медичної компетентності в останніх), та при самостійній роботі здобувача (саморозвиток, відвідування приватних занять чи курсів, стажування за кордоном). Також варто звернути увагу на індивідуальний компонент, який формується поступово, протягом всього навчання, і становить собою комплекс індивідуальних психологічних показників комуніканта. Вважаємо, що в межах курсу «Академічна англійська мова для докторів філософії» у медичному ЗВО необхідно постійно звертати увагу на розвиток саморефлексії, самомоніторингу, афіліації, корекції комунікативної настанови через спільну роботу докторів філософії у малих групах, роботу над проектами, виконання численних інтерактивних вправ.

Технологічно-процесуальний блок представлений безпосередньою взаємодією здобувачів освіти протягом дистанційного навчання, що включає наступні складові:

- підготовка навчально-методичного забезпечення
- робота здобувачів
- взаємодія здобувачів з викладачем

Дистанційне навчання з онлайн-ресурсу та дистанційні заняття потребують значної підготовки викладачів, адже необхідно представити весь зміст курсу на обраній інтернет-платформі: інтернет-платформі університету (у випадку автора- університетській інтернет навчальній платформі НМУ імені О.О. Богомольця LİKAR, чи Google Classroom, чи у хмарному сховищі, сторінці Facebook, чи Telegram. Навчально-методичне забезпечення до курсу має включати: робочу навчальну програму з дисципліни та силабус, вимоги до здобувачів (корисно виділити вимоги, що стосуються саме до англійської комунікативної академічної та фахової медичної компетентності), календарно-тематичні планування аудиторної (дистанційної) та індивідуальної роботи, перелік тем, завдань та питань для самоперевірки, текстові, аудіо- та відео-матеріали до опрацювання. Відповідно, дані матеріали не є сталими, викладач має коригувати наповнення курсу відповідно до рівня та темпу роботи групи. При високому початковому рівні знань англійської мови та високій мотивації до навчання викладач може розширювати вимоги до здобувачів, при відносно невисокому рівні знань англійської мови та помірному темпі навчання викладачу потрібно переформатувати обсяг завдань. Також, практичні дистанційні заняття мають відбуватися згідно до рівня прогресу здобувачів при виконанні завдань, відтак, викладач має диференціювати завдання на розвиток комунікативної компетентності згідно до груп.

Робота здобувачів, письмова та усна, опрацювання наданих матеріалів, має бути системною та систематичною (неприпустиме виконання завдання перед заняттям, чи в кінці курсу, при ліквідації академічної заборгованості, так як це призведе до низької результативності). Безперечною перевагою дистанційного навчання є можливість здобувача самостійно перерозподіляти власний час до підготовки, проте така робота має бути систематичною.

Взаємодія здобувачів-майбутніх докторів філософії з викладачем можлива у декількох варіантах: взаємодія при перевірці письмових завдань (та відповідно формуванні англійської письмової академічної та фахової компетентності), що включає в собі як письмову, так і усну взаємодію. Сучасний технічний прогрес дозволяє однобоко записувати як текстові, так і аудіо- чи відео-повідомлення та обмінюватись ними, що

суттєво економить час, так як така комунікація є розтягнутою в часі, проте не потребує від обох комунікантів одночасно бути вільними до роботи. Також сюди відносяться усні консультації викладача в режимі онлайн, за визначеним графіком чи за погодженням зі здобувачами освіти. Взаємодія здобувачів освіти та викладача також відбувається на кожному онлайн занятті, коли здобувачі мають змогу продемонструвати власну комунікативну компетентність, а викладач скоригувати деякі елементи, виправити помилки, зробити зауваження чи акцентувати важливі моменти.

Контрольно-корекційний блок включає в собі постійний контроль викладачем академічного прогресу здобувачів, зокрема в плані формування англомовної академічної та фахової медичної компетентності, та корекцію навчання відповідно до виявлених тенденцій. Це включає в собі як поточний контроль (на кожному занятті, усне опитування, написання індивідуальних письмових робіт, заповнення тестів онлайн, виконання завдань, а також оцінювання кожного здобувача освіти. Обов'язковою умовою є виставлення оцінки кожному здобувачу та пояснення даної оцінки. Корекція англомовної комунікативної компетентності майбутніх докторів філософії-медиків має відповідати принципам відкритості оцінювання, та індивідуального підходу. Кожне зауваження чи момент виправлення повинні бути пояснені викладачем. Неприпустимо принижувати здобувачів освіти, ставити незадовільну оцінку чи відхиляти подане завдання без пояснення причини, та подальшої консультації.

Висновки. Запропонована авторська *модель формування англомовної комунікативної академічної компетентності майбутніх докторів філософії-медиків* змістить наступні блоки: *концептуально-цільовий, структурно-змістовий, технологічно-процесуальний та контрольно-корекційний*. *Концептуально-цільовий блок* моделі представлений нормативною базою навчання докторів філософії та базою дистанційного навчання у системі післядипломної освіти. В межах *структурно-змістовного блоку* представлена структура англомовної комунікативної академічної та медичної фахової компетентності, яка, за теорією автора, включає когнітивний, практичний, та індивідуальний компонент. *Технологічно-процесуальний блок* представлений взаємодією здобувачів освіти протягом дистанційного навчання, що охоплює підготовку навчально-методичного забезпечення викладачами, роботу здобувачів та взаємодію здобувачів з викладачем. *Контрольно-корекційний блок* включає в собі постійний контроль викладачем академічного прогресу здобувачів, зокрема в плані формування англомовної академічної та фахової медичної компетентності, та корекцію навчання відповідно до виявлених тенденцій. Вважаємо необхідними подальші практичні дослідження академічної значущості запровадження запропонованої моделі.

Використана література:

1. Баб'юк О. В. Формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні майбутніх фахівців сфери туризму : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2019. 274 с.
2. Варданян А. О. Формування професійно-мовленнєвої компетентності майбутніх лікарів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2017. 20 с.
3. Вторнікова Ю. С. Модель формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013, вип. 110ю С. 188–193.
4. Лимар Л.В. Структура та зміст англомовної академічної комунікативної компетентності майбутніх докторів філософії галузі Охорона Здоров'я. *Медична освіта*, 2021, вип. 4: С. 90–96.
5. Орду К. С. Презентація моделі формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів. Дис... доктора філософії 015 Професійна освіта. Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса, 2021.
6. Тур О.М. Теоретичні і методичні засади формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності в процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2019. 40 с
7. Цимбровська Х. І. Методика формування у майбутніх лікарів-педіатрів професійно орієнтованої англомовної компетентності в усному спілкуванні : автореф. дис. ...канд. пед. наук : 13.00.02 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2017. 20 с.
8. Чорна І. Лінгводидактична модель формування англомовної лексичної компетентності у писемному спілкуванні майбутніх маркетологів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*. 2017. № 1. С. 108–113.
9. Brufit Ch. *Communicative Methodology in language teaching*. Cambridge University Press, 1995. 326 p.

References:

1. Babiuk O. V. (2019) Formuvannia profesiino oriientovanoi anghlomovnoi kompetentnosti v monolohichnomu movlenni maibutnikh fakhivtsiv sfery turyzmu : dys. ... kand. ped. nauk [Development of professional-centred English communicative competence in monological speaking of future tourist agents and specialists related to tourism.]: 13.00.02. Ternopil'skyi nats. ped. un-t im. V. Hnatiuka Ternopil. 274 p. [in Ukrainian]
2. Brufit Ch. (1995) *Communicative Methodology in language teaching*. Cambridge University Press. 326 p.
3. Vardanian A. O. (2017) Formuvannia profesiino-movlennievoi kompetentnosti maibutnikh likariv : avtoref. dys. kand. ped. nauk [Training professional communicative competence of future doctors]: 13.00.04 . Khmelnytskyi. 20 p. [in Ukrainian]
4. Vtornikova Yu. S. (2013) Model formuvannia profesiino-komunikativnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv. [Model of training professional communicative competence of future teachers of primary school] *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky*. V ol. 110. P 188–193. [in Ukrainian]

5. Lymar L. V. (2021) Struktura ta zmist anhlomovnoi akademichnoi komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh doktoriv filosofi haluzi Okhorona Zdorovia. [Structure and content of English academic communicative competence by future medical PhDs] Medychna osvita. Vol. 4: P. 90–96. [in Ukrainian]
6. Ordu, K. S. (2021) Prezentatsiia modeli formuvannia informatsiino-komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh simeinykh likariv [Presentation of model of training the information-communicative competence of future family doctors]. Dys... doktora filosofii 015 Profesiina osvita. Derzhavnyi zaklad «Pivdenoukraiynskiy natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni K. D. Ushynskoho» Odesa. [in Ukrainian]
7. Tur O.M. (2019) Teoretychni i metodychni zasady formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv iz dokumentoznavstva ta informatsiinoi diialnosti v protsesi profesiinoi pidhotovky [Theoretical bases of training communicative competence of future specialists in document affairs and informational activity during professional training] avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04 / Kharkiv. nats. ped. un-t im. H. S. Skovorody. Kharkiv, 40 p. [in Ukrainian]
8. Tymbrovska, Kh. I. (2017) Metodyka formuvannia u maibutnikh likariv-pediatriv profesiino oriientovanoi anhlomovnoi kompetentnosti v usnomu spilkuvani [Method of developing professional English competence in oral communication by the future]. avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Ternopilskiy nats. ped. un-t im. V. Hnatiuka Ternopil. 20 p. [in Ukrainian]
9. Chorna I. (2017) Lihvodydaktychna model formuvannia anhlomovnoi leksychnoi kompetentnosti u pysemnomu spilkuvani maibutnikh marketolohiv [Linguo-didactic model of shaping English lexical competence in communication of future marketologists]. Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: pedahohik № 1. P. 108–113. [in Ukrainian]

Lyamar L. V. A model of the formation of English-language communicative academic competence of future doctors of philosophy of the medical profile in the conditions of distance learning

The article represents analysis of existing approaches to shaping the English communicative competence of different specialists in Ukraine. The author has not found any studies of English communicative competence of future medical PhDs upon the literature review. The author states that such studied, regarding both undergraduate and postgraduate education in Ukraine are absent. The article offers an author's model of shaping the English communicative competence of future medical PhDs and describes its basic components: the aim and concept component, structure component, technological component and control component. The author states that the aim and concept component is represented with the standards of the PhDs education and distance education standards in Ukraine. The structure component is constructed according to the L.V. Lymar author model of English communicative medical and academic competence, which includes cognitive part (the knowledge of general, medical and academic English, knowledge of behavior and interaction rules in medical and academic society, and the ways of cognition or learning of the student), practical (which is represented with the practical skills according to the cognitive part) and individual one (way of expressing competences according to the speaker's individual peculiarities). The author has defined that the technological component is represented with interaction of PhDs during their distance training, and the control component deals with the permanent control and correction of the students' academic progress. The article contains analysis of shaping the English communicative academic and professional competence in the future medical PhDs during their distance training, includes description of practical situation and presents ways of optimizing each component of the model.

Key words: English communicative competence, academic communication, Doctors of Philosophy, medical, Distance training.

УДК 364.62:004.738

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.87.11>

Логвиненко В. М., Грицанюк В. В.

**ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ**

Характерною рисою сучасного суспільства є його цифрова трансформація. Інформаційно-комунікаційні технології активно використовуються в сфері соціального захисту та соціальної роботи, що дозволяє реалізувати безліч соціальних взаємодій у віртуальному форматі. Це вимагає використання нових підходів в організації роботи соціальних служб та установ і передбачає відповідну підготовку працівників, залучення професіоналів, здатних використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для практики соціальної роботи.

Метою статті є теоретичний аналіз особливостей використання інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності фахівців соціальної роботи. Розвиток та стрімке розширення можливостей інформаційної інфраструктури вимагають постійного оновлення репертуару використання цифрових технологій в роботі. Показано, що сучасна практика соціальної роботи передбачає створення певного віртуального продукту. Це вимагає формування нових, нетипових для соціальних працівників, професійних якостей, пов'язаних із вмінням створювати та адмініструвати інформаційні ресурси. Окреслено шляхи вдосконалення підготовки соціальних працівників, які надаватимуть послуги в умовах цифрового суспільства. Розкрито потенціал навчальних дисциплін галузі знань «інформаційні технології» у формуванні та розвитку цифрової компетентності соціальних працівників. Акцентовано на необхідності інтегрування інформаційно-комунікаційних і освітніх технологій та створенні системи професійної підготовки майбутніх